

ЗАТВЕРДЖЕНО:
наказ від 29.08.2025 р. № 70
Директор _____ Тамара МОРОЗ

**Освітня програма
Бранського ліцею
Мар'янівської селищної ради
Луцького району Волинської області
базова загальна середня освіта
(9 клас)**

СХВАЛЕНО: рішенням педагогічної ради протокол № 1 від 29.08. 2025 р.

Загальні положення освітньої програми

Освітня програма II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання ст. 33 Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405.

Освітня програма базової середньої освіти окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором (додаток 1);
- очікувані результати навчання учнів, подані в рамках навчальних програм;
- перелік навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН)(додаток 2);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 9-го класу складає 1190 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальний план закладу освіти містить усі предмети інваріантної складової, передбачені навчальним планом освітньої програми відповідно до таблиці 10 до Типової освітньої програми.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної складової навчального плану.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлено відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Поділ класу на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх

шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами). Здійснено поділ на групи учнів 9 класу для вивчення інформатики.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план зорієнтовано на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння:здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення:критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси:підручники, словники, довідкова література,

		мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.

		Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуватимуться відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції

ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізуватимуться насамперед через: організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуватимуться при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводитимуться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізовуватимуться надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування

господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
--

Формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. У закладі освіти створюватимуться умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набуватимуть досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти

У 2025-2026 навчальному році у 9 класі буде навчатись 22 учні.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу будуть екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводитимуться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до

змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні застосовуватимуть на практичних заняттях.

Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуватимуться на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядові конференції (для 8-9 класів) передбачатимуть обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учням розкриватимуться нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Вони будуть комплексними, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядові екскурсії ознайомлюватимуть учнів з об'єктами та спостереженнями процесів з метою відновлення та систематизації раніше отриманих знань.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконуватиме навчально-практичне заняття. Учні одержуватимуть конкретні завдання, з виконання яких звітуватимуть перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму будуватимуться з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовлятимуть вироби, проводити виміри та звітуватимуться за виконану роботу.

Проводитимуться заняття в малих групах, (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконуватимуть роботу консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії показуватимуть учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначатиме самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення: у 9 класі освітню діяльність забезпечують 13 педагогічних працівників:

	Прізвище та ініціали	Предмет, який викладає	Кваліфікаційна категорія, звання	Педагогічний стаж
1	Рожновська М.С.	Українська мова та література	вища	14р.
2	Левицька А.В.	Зарубіжна література, основи здоров'я	I	27р.
3	Куліба Н.В.	Іноземні мови	Вища	21р.
4	Озірська В.В.	Іноземна мова	Вища	14р.
5	Войціцька Ж.А.	Історія, правознавство	Вища, «учитель методист»	25р.
6	Мельник В.В.	Інформатика, математика	Вища	32р.
7	Шкабура Л.О.	Географія	Вища	23р.
8	Шишка Б.Є.	Біологія	I	31р.
9	Лагановська О.В.	Фізика	Вища	29р.
10	Мороз Т.М.	Хімія	Вища, «старший вчитель»	38р.

11	Ковальчук В.В.	Музичне мистецтво,	Спеціаліст	25р.
12	Пундик І.С.	Трудове навчання	ІІ	10р.
13	Куліба С.М.	Фізична культура	Вища	21р.

- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (методичне об'єднання учителів з навчальних дисциплін, методична рада, педагогічна рада);
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (кабінети української мови та літератури, іноземних мов, математики, хімії (ПК, проектор), фізики, географії, кабінет інформатики (1+7, 4 ПК, ноутбук, проектор, ППЗ), майстерня, фізкультурна зала);
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (директорські контрольні роботи, державна підсумкова атестація).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичного кабінету закладу освіти;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти (наявність практичного психолога та соціального педагога);

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників при ВІППО та он-лайн платформах.

Освітня програма закладу базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Структура навчального року

2025/2026 навчальний рік розпочинається 1 вересня 2025 року та закінчується 30 червня 2026 року.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр: 01.09.2025 – 23.12.2025;

II семестр: 12.01.2026 – 04.06.2026.

Впродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

осінні з 03 листопада 2025р. по 09 листопада 2025р. -7 календарних днів;

зимові з 24 грудня 2025р. по 11 січня 2026р. – 19 календарних днів;

весняні з 06 квітня по 13 квітня 2026р. – 8 календарних днів.

Закінчується навчальний рік у 9 класі проведенням державної підсумкової атестації відповідно до рекомендацій МОН України. Документи про освіту учням 9 класу вручатимуться у червні 2026 року. Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднено на веб-сайті закладу освіти <https://brany.edua.info/>

Директор

Тамара МОРОЗ

Додаток 1

Навчальний план для 9 класу з українською мовою навчання

**Бранського ліцею Мар'янівської селищної ради
Луцького району Волинської області
на 2025-2026 навчальний рік**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин у класі на тиждень		
			9	
Мови і літератури	Українська мова		2	
	Українська література		2	
	Іноземна мова (англійська)		2	
	Іноземна мова (німецька)		2	
	Зарубіжна література		2	
Суспільство-знавство	Історія України		1,5	
	Всесвітня історія		1	
	Основи правознавства		1	
Мистецтво	Мистецтво		1	
Математика	Алгебра		2	
	Геометрія		2	
Природознавство	Біологія		2	
	Географія		1,5	
	Фізика		3	
	Хімія		2	
Технології	Трудове навчання		1	
	Інформатика		2	
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я		1	
	Фізична культура		3	
Разом			31+3	
Гранично допустиме навантаження			33	
Всього :			31+3	

Директор

Тамара МОРОЗ